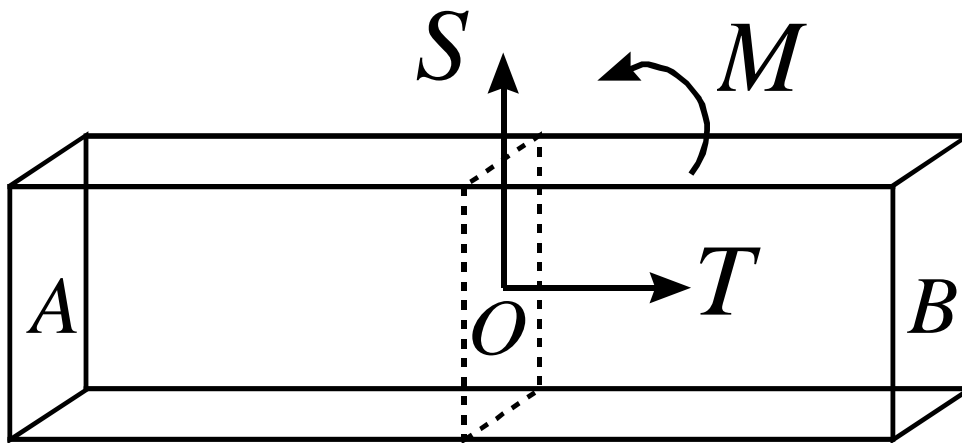

3.9 Uitwyking van 'n belaste balk (bl 165)

Probleem: Bepaal uitwyking van balk soos in fig 3.9.2 in Z&W (sien aanvullende aantekeninge op web)

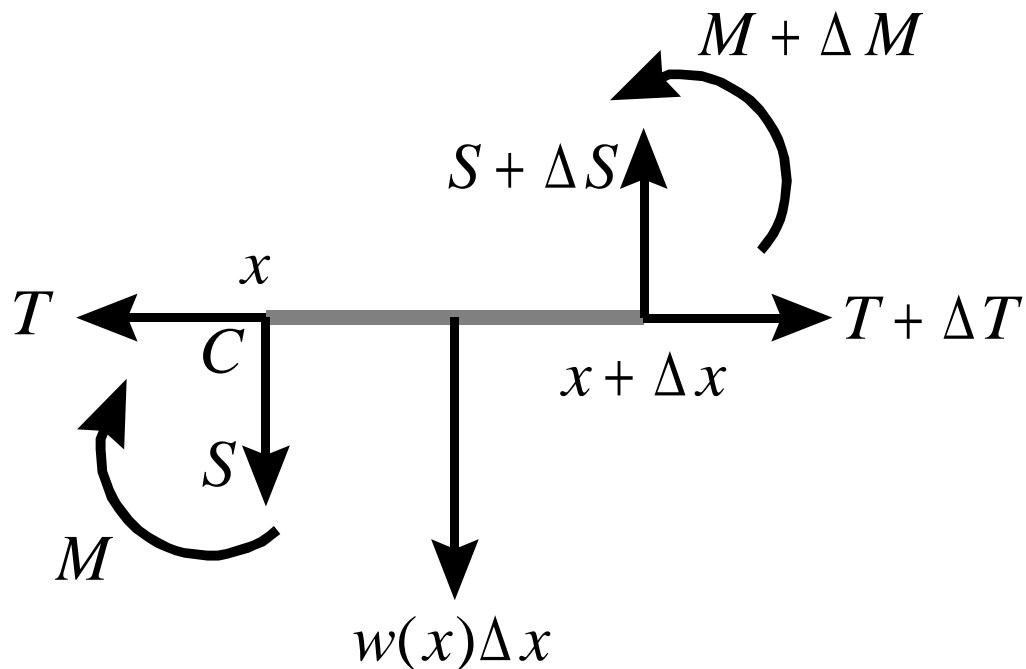

Beskou die snit O . Deel B oefen 'n trekkrag T , skuifkrag S , en buigmoment M op deel A uit. Kies x -as $\rightarrow$ en y -as $\uparrow$.

Neem aan:

- (1) Balk is belas met gewig $w(x)$ per eenheidslengte
- (2) Geen eksterne horisontale kragte

Beskou nou klein elementjie met lengte Δx :

Vir ewewig geld:

$$\boxed{(\rightarrow) \Sigma F_x = 0} \quad T + \Delta T - T = 0 \quad (1)$$

$$\boxed{(\uparrow) \Sigma F_y = 0} \quad S + \Delta S - S - w(x)\Delta x = 0 \quad (2)$$

$$\boxed{(\text{Antikloksgewys}) \Sigma M_C = 0}$$

$$M + \Delta M - M + (S + \Delta S)\Delta x - (w(x)\Delta x)\frac{1}{2}\Delta x = 0 \quad (3)$$

In vgl (3), ignoreer terme wat klein is tot 2de orde d.w.s. $\Delta S \Delta x$ en $\Delta x \Delta x$:

$$M + \Delta M - M + S \Delta x = 0 \quad (3')$$

In (1), (2) en (3'), kanselleer terme en deel met Δx . Laat verder $\Delta x \rightarrow 0 \Rightarrow$ 3 basiese DVs van balke:

$$\frac{dT}{dx} = 0, \quad \frac{dS}{dx} = w(x), \quad \frac{dM}{dx} = -S$$

Om $y = y(x)$ te kry, differensieer die 3de van bg vgl's na x , en gebruik middelste vgl om S te elimineer:

$$\frac{d^2 M}{dx^2} = -\frac{dS}{dx} = -w(x) \quad (4)$$

Euler-Bernoulli-stelling vir dun balke: Neem aan dat $M \propto$ kromming K :

$$M = (EI)K \quad \Rightarrow \quad M \approx EI \frac{d^2 y}{dx^2} \quad (5)$$

$E \equiv$ Young se modulus; $I \equiv$ traagheidsmoment

Vir herleiding van $K \approx \frac{d^2y}{dx^2}$, as $\frac{dy}{dx}$ klein is (d.w.s as uitwyking klein is) ...

... sien aanvullende aant'e (bl 2) (SELFSTUDIE)

Differensieer (5) twee keer m.b.t. x , en gebruik (4) om M te elimineer. Dan volg:

$$\frac{d^2}{dx^2} \left(EI \frac{d^2y}{dx^2} \right) = -w(x)$$

Met Z&C se keuse van die y -as afwaarts en E en I beide konstant, volg (4) op bl 166:

$$\boxed{EI \frac{d^4y}{dx^4} = w(x)}$$

Bg staan bekend as die **BALKVERGELYKING**

Vierde orde DV: Vir unieke oplossing word **vier** randvoorwaardes benodig, twee links en twee regs

LW: As ons herhaaldelik differensieer (met y -as $\uparrow$ en EI konst):

$$EI \frac{d^2 y}{dx^2} = M$$

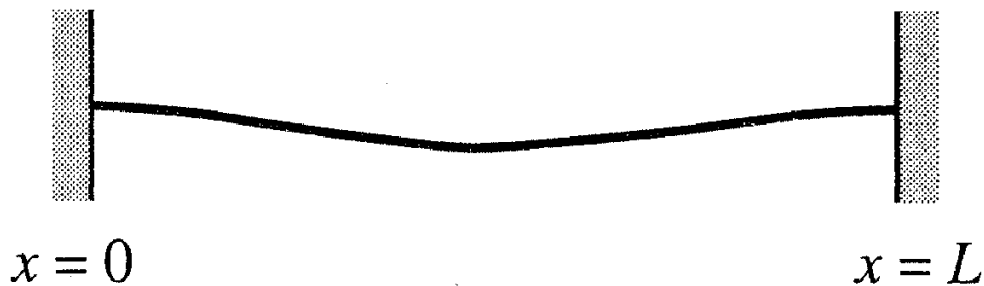
$$EI \frac{d^3 y}{dx^3} = \frac{dM}{dx} = -S$$

$$EI \frac{d^4 y}{dx^4} = -\frac{dS}{dx} = -w(x)$$

Met y -as $\downarrow \Rightarrow EI \frac{d^4 y}{dx^4} = \frac{dS}{dx} = w(x)$

Tipiese randvoorwaardes:

Ingebed aan beide kante

$$y(0) = 0, \quad y'(0) = 0$$

$$y(L) = 0, \quad y'(L) = 0$$

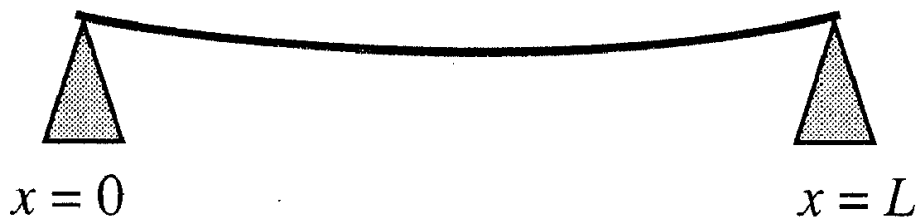
Ingebed links en vry regs

$$y(0) = 0, y'(0) = 0 \qquad y''(L) = 0, y'''(L) = 0$$

Links: uitwyking & helling nul   Regs: M & S nul

Eenvoudig ondersteun aan beide kante

$$y(0) = 0, y''(0) = 0 \qquad y(L) = 0, y''(L) = 0$$

Links: uitw & M nul

Regs: uitw & M nul

Voorbeeld 1 (bl 166): 'n Balk van lengte L is ingebed aan beide kante. Vind die uitwyking van die balk as 'n konstante las w_0 uniform versprei is oor sy lengte, m.a.w. $w(x) = w_0$, $0 < x < L$.

$$EI \frac{d^4 y}{dx^4} = w_0$$

Antwoord: $y(x) = \frac{1}{24} \frac{w_0}{EI} x^2 (x - L)^2$

Maksimum uitwyking: $y_{\max} = \frac{1}{384} \frac{w_0}{EI} L^4$

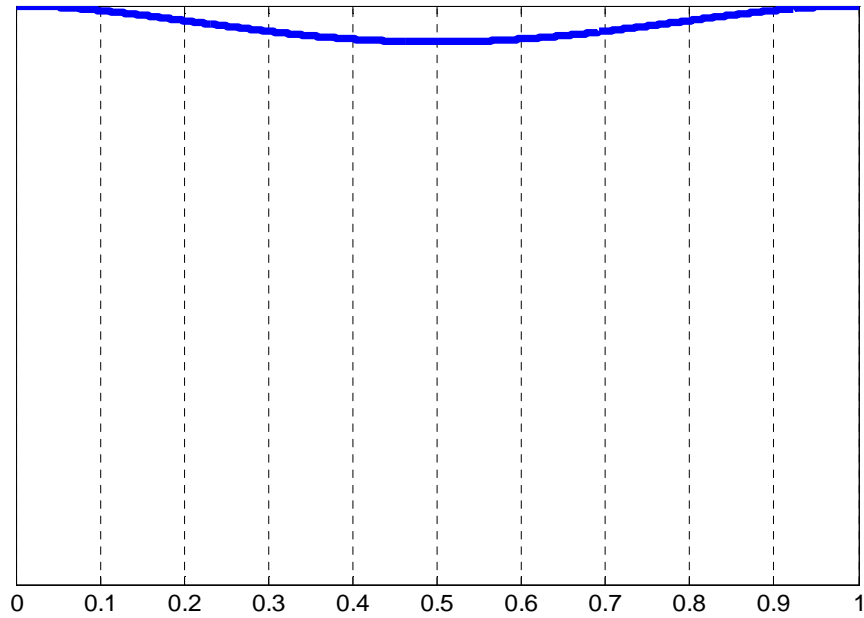
Voorbeeld 2 (Oef 3.9, Nr 3): Soortgelyk aan vb 1, maar ingebed links en eenvoudig ondersteun regs.

Antwoord: $y(x) = \frac{w_0}{48EI} x^2 (x - L)(2x - 3L)$

Voorbeeld 3: Soortgelyk aan vb 1, maar vry links en eenvoudig ondersteun regs.

Antwoord: Onoplosbaar

Voorbeeld 1 / Example 1: $w_0=1$; $El=1$; $L=1$

Voorbeeld 2 / Example 2: $w_0=1$; $El=1$; $L=1$

